

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

3.1 รูปแบบการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative study)

3.2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้แบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องโดยตรง และ กลุ่มชุมชน

กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 12 คน กลุ่มครูในโรงเรียน 15 คน ครูผู้บริหาร 1 คน และ เด็กนักเรียน 127 คน

กลุ่มสนับสนุนจากชุมชน ได้แก่ หน่วยงานสนับสนุนของรัฐซึ่งประกอบด้วย สถานีอนามัย 1 แห่ง โรงพยาบาลจังหวัด 1 แห่ง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด 1 แห่ง องค์การเอกชน เช่น ชมรมผู้ปกครองนักเรียน และยังรวมถึงกลุ่มสนับสนุนจากชุมชน เช่น พระสงฆ์ 1 รูป ประชาชนในชุมชน 15 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา จะแตกต่างกันตามกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม โดยที่

1). ศึกษาในผู้บริหาร ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เป็นการสัมภาษณ์โดยมีแนวคำถามเป็นแกนนำ (General interview guide approach) โดยการกำหนดหัวข้อในการสัมภาษณ์ไว้กว้างๆ ในลักษณะคำถามปลายเปิด

2). ศึกษาในกลุ่มข้าราชการครูและครูอัตราจ้าง จำนวน 15 คน ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เป็นการกระตุ้นให้ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นและทัศนะของตนเองออกมา

3). ศึกษาในกลุ่มเด็ก ใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อศึกษาถึง การรับรู้ การแสดงออก พฤติกรรมต่างๆ ของเด็ก

4). ศึกษาในกลุ่มผู้ปกครอง ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กับบุคคลที่เป็น Key informant

5). หน่วยงานสนับสนุนจากรัฐ องค์กรเอกชน กลุ่มสนับสนุนจากชุมชน ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยการหาตัวบุคคลที่เป็น Key informant ในแต่ละกลุ่ม แล้วจึงสัมภาษณ์ในคนเหล่านี้

3.4 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และ สทนากลุ่ม จะตรวจสอบไปพร้อมๆกับการเก็บข้อมูลในแต่ละกลุ่ม โดยที่จะตรวจสอบโดย

- 3.4.1 ตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลบุคคลที่ต่างกัน เช่น ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน
- 3.4.2 ตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลในเวลาที่แตกต่างกัน
- 3.4.3 ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการสังเกต และ จากแหล่งข้อมูลบุคคล

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแยกเก็บข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างดังนี้

- 3.5.1 กลุ่มผู้ปกครอง ที่เป็นผู้ให้ข้อมูล (Key informant)
- 3.5.2 ผู้บริหารโรงเรียน หน่วยงานสนับสนุนจากรัฐ องค์กรเอกชน กลุ่มสนับสนุนจากชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยมีแนวคำถามเป็นแกนนำ
- 3.5.3 กลุ่มครูในโรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมสุขภาพ ประมวลผลโดยการรวบรวมข้อมูลจากบันทึกภาคสนาม(field note) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความและการสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และ การสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นวิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (analytical induction)

3.7 สถานที่ใช้ในการดำเนินการศึกษา

โรงเรียนศึกษาพิเศษ จังหวัดแพร่

3.8 ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา

พฤศจิกายน 2541 ถึง สิงหาคม 2542

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University